

## Alles in het ene, het ene in alles

Zo'n meer dan duizend jaar geleden was in China een boeddhistische school aanwezig, de Huayan-school van het boeddhisme, ook wel de Bloemenkrans-traditie genoemd. In deze school werd het beeld van Indra's net ontwikkeld, een net met in iedere knoop een helder juweel. In dat heldere juweel worden alle andere juwelen weerspiegeld. En niet alleen dat, in elk juweel dat weerspiegeld wordt zijn alle andere juwelen ook weer aanwezig als weerspiegeling.

Als we dit net even driedimensionaal voorstellen, kan je zien hoe alles in alles weerspiegeld wordt. Elk juweel heeft een eigen positie, een eigen individualiteit als we het zo willen uitdrukken, en tegelijkertijd is alles wat in dat juweel aanwezig is afhankelijk van alle andere juwelen en hun weerspiegelingen daarin. En omdat alles continue veranderd is er een waanzinnig dynamisch proces gaande. De weerspiegeling in elk juweel is nooit hetzelfde, het verandert continue. Het is werkelijk 'het alles in het ene en het ene in alles'.

Zo kunnen we ook naar onszelf kijken. Ieder heeft zijn eigen individualiteit, maar ieder van ons is onlosmakelijk verbonden met al het andere. Alles wat we elk moment in onszelf ervaren is het geheel, als het ware weerspiegeld in het juweel van ons zijn.

Zenmeester Dōgen, de grondlegger van Sōtō-Zen in Japan, noemt dit Indra's net dan ook de Boeddhanatuur. Het geheel is de Boeddhanatuur én elk juweel is de Boeddhanatuur. En dat heeft nogal consequenties voor onze beoefening. Want als we nu in ons zelf kijken, wat is aanwezig? Misschien wat stress, wat angst, wat verdriet, misschien vreugde en stilte, maar dat alles is de Boeddhanatuur. Het geheel in het ene het één in het al. Daarmee ondergraaft Dōgen het idee van de Boeddhanatuur als iets elitairs, als iets heel zuiver. Met andere woorden, hij ondergraaft het idee wat we hebben van de Boeddhanatuur als een spiritueel ideaal. Wij zijn in dit moment, precies zoals we zijn, de Boeddhanatuur!

En wat zijn Boeddha's? Dōgen zegt: "Zij die hun onwetendheid grandioos verlichten zijn Boeddha's. Zij die in waan verkeren omtrent verlichting zijn levende wezens." Hij had ook kunnen zeggen: "Zij die hun angst, die hun hebzucht grandioos verlichten zijn Boeddha's", "Zij die hun ... ", nou, noem maar op. Wat komt er al niet zo naar boven gedurende de dag aan negatieve emoties en positieve emoties.

Onze beoefening wordt soms ook 'stille belichtingsmeditatie' genoemd. We belichten dit moment zoals het is. En als we het kunnen zien, dit moment, als het geheel in het ene wat ik ben, dan hebben we al een aardige stap gezet in de realisatie dat we Boeddha zijn. Maar als we onwetend zijn en op zoek zijn naar een verlichting buiten dit moment zoals het is, als we heel subtiel een spiritueel ideaal aan het najagen zijn, dan zien we onszelf nog altijd los staan van het geheel.

Dus al wat nodig is, nu, is werkelijk te ontspannen, te verzachten. Dat is jouw daad van vertrouwen. Dit moment zoals het is, jij zoals je nu bent, het is de Boeddhanatuur. Verlicht het met het licht van jouw gewaarzijn. Nu, maar ook in het dagelijks leven wanneer die weerspiegeling weer verandert. Het is dankzij het juweel dat de weerspiegeling aanwezig is. Het is dankzij het geheel dat de weerspiegeling aanwezig is. Wanneer je dit herkent zal je een buiging, figuurlijk gesproken, kunnen maken. Je zal het wonder kunnen zien van het bestaan. En je zal vrij zijn. Vrij van wat zich ook weerspiegelt in het juweel dat je bent. De impuls om er meteen op te reageren, om het vast te pakken, om het je eigen te maken of het weg te duwen, om in de weerstand te schieten, zal oplossen.

Dus laten we nu stil zitten en dit moment belichten en, om in Dōgens terminologie te blijven, grandioos verlichten.

\* \* \* \* \*

*Eerw. Baldwin Schreurs  
Zondag 6 februari 2022*